Ն° 352 — 1878 ԻԼՈՒԼ 4 ՓԱԶԱՐ ԵՐԹԷՍԻ — ԻՔԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՓՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ՏԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

ԴԷՐՍԱԱՏԷ ԻՉԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . . 250 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . 130 »
Իւչ այլըգ . . . . . 70 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյլէ․

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . . 330 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . 170 »
Իւչ այլըգ . . . . . 90 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյլէ․ Բօսթա խըրճէթի տախիլ տիր․

Մէկտուպի էճնէպիյէտէ վէ գայիմէ Թէտավիւլ իթմէյէն միւլայամէտ, պաօնէ պէտէլի վէ եախօտ բօսթա խըրճէթի, սիբբէյի խալիսէ օլարագ ախզ օլունամազ տըր․

1 ղուրուշլուգ գայիմէ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչին

1 ինճի վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 10 ղշ.
3 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 6 »
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիյլէ․

ԻԽԹԱՐ. Փանգա, Շիրքէթ վէ ումումի սարրաֆիյէյէ այիտ օլան իլանաթըն պէհէր սաթըրը իչին,

2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղշ.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Լիրա 100 ղրուշ հիսապիյլէ․

Մէկտուպը նաֆիյա տայիր մու պահասսալ մէճճանէն գապուլ օլունաճաղը կիպի, տէրճ օլունմայան էվրագ, սահիպլէրինէ իատէ օլունմազ :

1 ղուրուշլուգ գայիմէ

Իտարէխանէսի Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 7 տէ վէ Մաթպաասը եինէ մէզքիւր ճատտէտէ նումէրօ 26 տա տըր: — Ղազէթամըզա այիտ բէաֆէյի մէվատ ճատտէտէ, տօղրուտան տօղրուեա իտարէխանէմիզէ կէօնտէրիլմէսի լազըմ կէլէճէկի կիպի, բէաֆէյի մէքթուպլարըն ... նումէրօ կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 4 ԻԼՈՒԼ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Շարգ մէսէլէսի , պու կիւնքի կիւն Եւրոպա տէվլէթլէրի վէ միլլէթլէրը էյլիւտէ , էվրիլէ չէվրիլէ չու նօգթայը մուհիմմէտէ գորար վիրմիշ տիր քի , չարգ տա տա ճիւմլէնին մայիւմի օլտուղ կէրէք տիր . չիւնքի պունու պիլմիւէք վէ աղնամամագ չարգտա խատէի սուլհ ու ասայիշի գապիլ իթմէմէք տիմէք օլուր , պու տա գապիլ օլմատըղը կիպի , պունտան մուտանաքը հաննիլը Թէրաֆտան վագի օլուր իսէ , օ Թէրաֆըն , Եւրոպանըն Թէվէճճիւհիւնիւ ճալպ իտէճէյի , վէ հուզուղու ուժումմիյէյի Եւրոպանըն խարըճընտա պրագըլաճագը չիւպհէսիզ տիր ։

Եւրոպա տէվլէթլէրինին բօլիթիգասը հէր նէ գատար պաշգա պաշգա տա օլսա , պիր չէյտէ ճիւմլէսի կէլիպ պիրլէշիշ տիր վէ օ տա չու տուր քի , ճիւմլէսի տէ Բուսիատան մաատա , հիւքիւմէթը մէշրութէ տիր ։ Պու Բուսիատան հառա պաշարիր պէրլէյլիմ , չիւնքի պունա տա իւէրիտէ պիր տիյէճէյիմիզ վար ։

Հիւքիւմէթը մէշրութէ օլմանըն Եւրոպաճա էսասը չու տուր քի , պիր տէվլէթ աճալիսի , խաթէր պիր միլլէթ վէ պիր մէզհէպտէն օլսուն , խաթէր մուխթէլիֆ իւլ ճինս վէ մէզհէպ օլսուն պիր գըսմը օ պիր գըսմա միւտիր օլամըյըն ֆագաթ հագիմ օլամասըն , եանի հէչ պիր էքրատ պիր միւլք աճալիսինին պիր ֆէրտի , օ պիրինէ պէն հագիմ իմ սէն մահքիւմ սըն տէյէմէյսըն արթըգ։

Պու տիւնեանըն պինլէրճէ սէնէլէր իլէ կէտիշի իսէ , պու ուսուլուն Թամ մուղայիրինտէ իտի , խուսուսի իլէ Ասիատա ։ Սէքիզ տօգուզ սէնէ էվվէլինէ կէլինճէյէտէք , տէվլէթլիւ Եւրոպատա տա պիր հագիմիյէթ օլուպ , միւտիրիւթ տէյիլ իտի , վէ տէվլէթ տիմէք հագիմիյէթ տիմէք օլտուղունտան , պիթթապի տէ մահքիւմու պուլունմալըյըտը ։

Իպթիտա պու էսկի ուսուլու Թէպտիլ իտէն , 1789 ինգըլապը իլէ Ֆրանսըզ միլլէթի օլտու , պու էէնի ուսուլ օ վագթըն Եվրոպա տէվլէթլէրինին էֆքեարընա օ գատար զըտտ տիւշտիւ քի , ճիւմլէսի Ֆրանսայա խասըմ օլտուլար , վէ ճիւմլէսի Ֆրանսա իւզէրինէ հարպէն գըյամ իտիւպ , Ֆրանսայը մահվ իտէճէքլէր իտի ։ Վագտա օ վագթ ճիւմհուր հիյէթինէ կիրէն Ֆրանսըզ միլլէթի , իւզէրինէ գալգան պու ուժում հիւճիւմէ էյի տայանտը , հաթթա պիրինճի Նաբօլէօն զուհուր իտիւպ տէ ճիւմհուրու մահվ իտէրէք պիր իմբէրաթօր հիւքիւմէթի իհտաս իթմէսէ , Ֆրանսա մուզաֆֆէր պաթմար ըտը ։ Նիհայէթ Նաբօլէօնուն էն գուվվէթլի տէվրի անճագ պիր օն սէնէ սիւրէպիլիպ , օ տա իսթիպտատ ճիհէթի իլէ իտի աղըրլըգտա Եվրոպա օնու տա տիւշիւրիւպ 1815 Վիէննա Գօնկրէսի պիւթիւն Եվրոպատա էսկի ուսուլու իպգա իթտի , եանի ումում Եվրոպայը եինէ հագիմ մահքիւմ ուսուլինէ չիճաթ իթտիրտի ։ Լաքին Վիէննա Գօնկրէսի հիւքմիւ տէ անճագ օն պէշ սէնէ սիւրէպիլիպ , 1830 տա Ֆրանսըզլար պէյազ պայրագլը Պուրպօնլարը Ֆրանսատան Թարտ իտիւպ , չիմտիքի իւչ րէնկ պայրագլը Օրլէանլարը գրալ նասպ իթտիլէր ։ Պէյազ պայրագ հաքիմլիք վէ իսթիպտատ , վէ իւչ րէնկ պայրագ հուրրիյէթ վէ մէշրութիյէթ ալամէթի իտի ։ Պիւթիւն Եվրոպա օ վագթ պունա գարշը կէլէմէյիպ , օն սէքիզ սէնէ սօնրա ։ Ֆրանսըզլար Օրլէանլարը տա տէֆ իտիպ , ճիւմհուր օլտուգտա ումում Եվրոպա աճալիսի 1848տէ այագլանըպ , Եվրոպատա իսթիպտատը գալտըրտըլար , վէ օնտան սօնրա հէր տէվլէթ պիրէր հիւքիւմէթը մէշրութէ օլտու , եանի հէչ պիրինտէ արթըգ հագիմ մահքիւմ գալմատը ։

Օսմանլը քի , պիր Ասիա տէվլէթի տիր , օ վագթլար օ տա պու ուսուլա եանաշամատը վէ եանաշամազ ըտը տա , լաքին տէվլէթին մէմալիքինին պիր գըսմը Եվրոպատա օլտուղունտան , օ գըսմընը Եվրոպա Թէյսիրինտէն գուրթարամատը , արթա արթայա Սըրպ Գարատաղ , վէ Ուլահ Պուղտան մէսէլէլէրի զուհուր իտիւպ պունլարա Եվրոպա միւտախէլէսի իլէ մէշրութիյէթ իւզրէ իտարէլէր վէրիլտի , ուզաթմայալըմ սիրայէթտէն սիրայէթէ չիմտի իշ օրայա կէլտի քի , պիր Պուլկար իմարէթի վէ պիր Շարգի Բումէլի վիլայէթը միւմթազէսի Թէշքիլինէ տէ միւհթաճ օլունտու , լաքին պունուն տա քիֆայէթ իտէմէյէճէյի տէրքեար օլուպ , Պէրլին Գօնկրէսի Ասթրիայը Պօսնա խիթթիլաշընա մէմուր իթտի , չու ֆիքրէ քի , օրատա աճալինին պիր գըսմը հագիմ վէ օ պիր գըսմը մահքիւմ օլտուղունտան , պու էսկի ուսուլ օրատան տա գալգըսըն , վէ պիրի միւտիր օլսուն , ֆագաթ օ պիրի տէ մահքիւմ գալմայըն ։ Խիւլասայը քէլամ պու վուգուաթլար չիմտի Շարգ մէսէլէսինի Եվրոպա ինտինտէն չու նօգթայա կէթիրմիշ տիր։

Տէվլէթը Ալիյէնին պազգասը Եւրոպա մուվազէնէսինէ էղէմ տիր . լաքին տէվլէթը Օսմանիյէ պիր վէ գուվվէթլի տէվլէթ օլմալը , չիմտիյէտէք օլտուղու նէ իսէ չարէսիզ օլտու , լաքին պունտան պէօյլէ տէ մէմալիքի Օսմանիյէյի պարչա պարչա իտէրսէք , օ պիրլիք վէ պէօյլիւքլիւք գայպ վէ արթըգ Եւրոպա մուվազէնէսինէ տէ մէտար օլամազ , օնուն իչին գօրուըլան պարչալարտան արթըգ սարֆը նազար իլէ պագի գալանընը պիր վէ էէկվիւճուտ իտիլիմ , պու իսէ հագիմ մահքիւմ ուսուլինի գալտըրըպ , վէ հէրսինի պիր Թութուպ հէրսինի Օսմանլը տատտ իթմէքլէ օլապիլիր տէտիլէր , վէ գանունու էսասի վազը իլէ Տէվլէթը Ալիյէ տախի պու ուսուլու գապուլ պույուրմուշ օլտու ։ Լաքին իհրաաթընտա պէօյլէ միւչքիւլաթ զուհուր իթմէյէ պաշլատը , վէ պու տա Թապիի իտի ։

Այթը իւզ սէնէտէն պէրու հաքիմիյէթ իտէն պիր միլլէթին մահքիւմու իլէ միւսավաթա կէլմէսի իճէր պէօյլէ հիմմէթը միւհթաճ տըր ։ Պէրիսի հագիմին պունու քէնտի հիւսնիւ րըզասը իլէ խաթըրլայի, (չիւնքի տօղրուսունու սէօյլէյէճէքսէք , պէօյլէ պիր չէյ պիր հագիմ միլլէթէ Եւրոպատան Թէքլիֆ օլունապիլիր , ֆագաթ ճէպր օլունամազ , քէնտի խաթէմէյի քէնտի րըզա օլմալը , եօգսա օլամազ ։) Իգթինաի մահքիւմին տէ պէն արթըգ միւսավի օլամամ տէյի , պիրտէն պիրէ հագիմիյէ գալգըշմալըտը տա , եավաշ եավաշ էտէպ վէ Թէրպիյէ իլէ պունա ալըշթըրմա օլմասը տըր ։

Նէ զաման Թէրաֆէյն պունա խըզմէթ օլուր իսէ չարգ մէսէլէսի տէ օ վագըթ սիւրլէթը գաթիյէտէ հալլ օլուր պիթէր , եօգսա Շարգ , էօչիւլէմէյէն պիր կիրտապ տօղրու սէյիրթմիշ օլուր , լաքին պունուն Թաֆսիլաթը , վէ խուսուսի իլէ պալատէ զիքը իթտիկիմիզ Բուսիա մատտէսի պազը Թաֆսիլաթա միւհթաճ օլտուղունտան , պունու տա էարընքի պէնտիմիզտէ տէրմէյան իտէրիզ ։

ԹԵԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

Լօնտրա , 14 իլուլ . — Հօլպրթ բաշա գարիպէն Տէրսաատէթէ ավտէթ իտէճէք տիր ։

Լօնտրա , 14 . — Մըսըր ումուրու մալիյէսի նէզարէթինի գապուլ իչին Մր . Վիլսընա ըզըն մէզունիյէթ վէրիլմիշ տիր ։

Պէրլին , 14 . — Ալէմանիա իմբէրաթօրու ալէյհինտէ էէնիտէն պիր սուի գասըտ իճրասընա տայիր պիր Թասավվուր մէյտանա չըգարըլմըշ օլուպ պիր գաչ քիչի Թահթը Թէվգիֆա ալընտը ։

Պու [illegible]

Պէշտէ , 14 իլուլ — Սըրպիա վէ Թիւրքիա հուտուտունու Թայինէ մէմուր օլան Եւրոպա գոմիսէրլէրի չէհրիմիզէ միւվասալէթ իթմիշ օլտուղունտան , եարըն իշէ կիրիշէճէքտիրլէր ։

Նիւ Եօրք , 14 . — Լուիզիան էեալէթինտէ սարը հումմա աշալմագտա տըր ։

Աթինա , 14 . — Նումանիսթան վէ Թիւրքիա պէյնինտէ անգարիպ մուհարէպէ պաշլայաճագը խապէրի Թէքզիպ օլունուեօր ։

Բարիս 15 . — Նուման մէսէլէսի հագգընտա Պաշա Ալի նէզտինտէ միւշթէրիքէն պիր մուամէլէի տիփլօմաթիգիյէ իճրասը իչին Ալէմանեա Թարաֆընտան վագը օլան Թէքլիֆէ Ինկիլթէրրա մուվաֆագաթ իթմէմիշ տիր ։ Պիւթիւն տէվլէթլէր միխանէփինտէ իթթիֆագ հասըլ օլմայընճա իթալիա տախի Թէքլիֆի մէզքիւրէ մուվաֆագաթ իթմէյէճէք տիր ։ Ալէմանեանըն Թէքլիֆի Թէլխիր օլունտուղու Թէէմին օլունույօր ։

Թանճա (Ֆաս) 14 . — Գօլէրա ազալըեօր ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Լ- Թէ-րէնին խապէր վէրտիյինէ կէօրէ , հիւքիւմէթի Ալնիյէ Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսաեա միւրաճաաթլա , տէվլէթին մալիեէսինի միւճէտտէտէն Թանզիմ իթմէք մէմուրիյէթիյլէ միւֆէթթիշլէր կէօնտէրիլմէսինի Թալէպ իթմիշ . Ինկիլթէրրա հէնուզ ճէվապ վէրմէմիշ , վէ Ֆրանսա տախի , պու պապտէ պիր գարար իթթիխազընտան ագտէմ , պու միւֆէթթիշլէր սատէ միւշավիրլիք իտէճէքլէր , եօգսա պիր միւսթագիլ մէվգիտէ պուլունաճագլար մը տէյի սուալ իթմիշ տիր ։ Էյէր կէօնտէրիլէճէք միւֆէթթիշլէր պէօյլէ պիր միւսթագիլ մէվգիտէ պուլունաճագ օլուրլար իսէ , Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթլէրի , տէվլէթին մալիյէսինի Թանզիմտէ հիւքիւմէթի սէնիյէյէ հէր վէսայիթլէ մուավէնէթ իտէճէքլէր , վէ հինի հաճէթտէ , պու պապտէ նուֆուզլարընը տախի գուլլանաճագ տըրլար ։

—Տէրսաատէթ ճիվարընըն սէրիէն Թախլիյէսի իչին Ս. Բէթէրպուրկտան Այա Ստէֆանօսա էմր վիրուլտիւ իթթիլի Թէէմին օլունուեօր ։ Ժէնէրալ Թօթլէպէն անգարիպ Բուսիայա ավտէթ իտիպ (քիւչիւք) Ժէնէրալ Սգօպէլէֆ պաշ գումանտան օլաճագ վէ օրտու մէրքէզի , տէյիլ Թէքիրտաղ իլա Էտիրնէտէ Թէէսիս օլունաճագ տըր ։

—Արտահան գումանտանը Հիւսէյին Սապրի բաշա ալէյհինտէ տիվանը հարպտան իթա օլունան իւամ միւճիպինճէ , միւմայիլէյհին ֆէրիգլիք րիւթպէսի ալընարագտան սօնրա , ճումա էրթէսի կիւնիւ Պապը Սէրասքէրի մէյտանընտա պիր մըգտար ասքէրի Շահանէ տուրտուգլարը հալտէ , քէնտիսի աշաղա ինտիրիլէրէք , ալէյհինտէ սատըր օլան ֆէրմանը ալի գրաաթ օլունուպ , պու սուրէթլէ իճրայի Թէչհիրտէն սօնրա , իւչ սէնէ իգամէթէ հիւքմ օլունտուղու մէնֆաընա կէօնտէրիլմէք իւզրէ գալըթայա Թէսլիմ գըլընմըշ տըր ։

—Կէչէն հաֆթանըն սօն կիւնլէրինտէ Պաթումա 40,000 Բուս ասքէրի կիրմիշ տիր ։

—Շումնուտա պուլունան ասաքիրի Օսմանիյէնին սօն Թապուրու , ճումա աղշամը Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր ։

—Ճումա իրթէսի կիւնիւ 4 վափօր Բուս ասքէրի տահա կիթտի ։

—Թրապզօն վալիսի Նուսուֆ բաշա , Պաթումտան պու տէֆա Թրապզօնա ավտէթ իթմիշ տիր ։

—Գուսօվա օրտուսունուն մէրքէզի Միթրօվիչատան պու տէֆա Բրիշթինայա նագլ օլունմուշ տուր։

—Եաննաետա իտարէի էօրֆիյէ իլան օլ[illegible] լարտա ազիմ Թէտարիքաթը ասքէրիյէյէ միւշահէտէ օլունտուղու խապէր վէրիլիյօր ։

—Վ-ճէթըն խապէր վէրտիյինէ կէօրէ , «Միտհաթ բաշանըն իսթիտասընա Թարաֆը շահանէտէն մուվաֆագաթ օլունուպ , այլէսիյէ պէրապէր մէմալիքի շահանէ սէյահէթինտէն նիթէկիյի մահալտէ իգամէթ իթմէսինէ իրատէի սէնիյէ սատըր օլմուշ , վէ քէնտիսինէ խարճըրահ իհսան վէ պիր մաաշ Թախսիս գըլընմըշ տըր» ։

—Պաշը Ալի Անատօլու բալահաթը իչին Թէքլիֆ օլունան լայիհալարըն Թէտգիգինը իգմալ իթմիշ օլտուղունտան , գարիպէն ճէվապընը Ինկիլթէրրա սէֆիրինէ Թէպլիղ իտէճէք օլտուղունու Մէ--ւ--ն եազըյօր ։

ՓԱՂԿԵԴՈՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԵՆԵՏԿՈՅ

Սեպտեմբեր ամսոյ 4ին երկուշաբթի օրը՝ Փաղկեդոնեան Մխիթարեանց վարժարանին մեծ հանգստեան օրերն աւարտելուն կը ծանուցանեմք հին և նոր աշակերտաց ծնողաց որ փութացընեն իրենց տղայքն ուսմանց ընթացքն սկսելուն անվրէպ դառնալու , յօգուտ իրենց և ընկերաց յառաջադիմութեանը ։

Կը յուսայ տեսչութիւնս որ ինչպէս անցեալ տարուան ընթացքին մէջ և յառաջիկային գոհ ընէ Հայ հասարակութիւնը Ազգային դաստիարակութեան կարեւոր պայմանաց մէջ ըստ կարի կատարելագործութեան նախանձախնդիր ըլլալովը ։

Տեսչութիւն
Փաղկեդոնեան վարժարանին
Մխիթարեանց վենետկոյ

ՄԷՔՍԱԹԻՊ

Գայսէրիյէ մուխպիրիմիզտէն ալթիւէքի մէքթուպու ալտըզ տըր ։

Գայսէրի, 23/4 օգոստոս.

Միլլէթ մէքթէպլէրիմիզ հագգընտա թահրիր օլան մէքթուպըմըզտա վաատ օլունտուղու իւզրէ, իշթէ պու տէֆա տախի խուսուսի վէ շիրքէթ մէքթէպլէրիմիզէ տայիր մալիւմաթ վէրմէք իսթէրիզ ։

Խուսուսի վէ շիրքէթ մէքթէպլէրիմիզ տախի մահալլէ արասընտա վագըֆ քիւչիւճէք ծաղկոցլարտան մաատա, պաշլըճասը (միլլէթ մէքթէպլէրիմիզ կիպի) իւչ ատէտ տիր քի տէրտէսթ էտէպիլտիյիմիզ տէրեճէ ըսլահաթիւթիք վէ խըզահաթը լազըմէլէրի, պէր վէճհի զէյր պէհան օլունուր։

Ա. Հայկական Վարժարան. Մէքթէպի մէզքիւր պունտան իքի պուչուգ սէնէ գատար ագտէմ թէէսիս, վէ պիր միւտտէթ սօնրա միլլէթճէ վուգու պուլան պիր միւնազաա էսնասընտա թէքէմմիւլ ու ճէրէյանը թաալիլ օլան պաղը էնթրիգլէրէ ատէթա գուրպան կիթմիշ օլան «Ազգասիրաց» նամ շիրքէթ ազալարընըն պաղըլարը թարաֆընտան «Հայկական» նամը ալթընտա թէէսիս իտիլմիշ օլան քիւչիւք պիր շիրքէթ մարիֆէթիյլէ քիւշատ օլունուպ, իքի սէնէէտ գարիպ պիր զէմանտան պէրու տախի իտարէ էտիլմէքտէ իտիլմիշ ։ Վէ էկէրչի մէքթէպի մէզքիւրուն հիչպի քիւշատընտա օլ վագըթքի խօճաը թարաֆընտան բէք պէօյիւք բէք բարլագ, վաադտան վէ պէլքի շըմտիյէ քատար փէրտէն պիլէ չարուգ սուրէթտէ երիշիր պիր թարզը ճէտիտ իլէ թալէպէկեանըն ազ վէ բէք ազ պիր էսամիս, պիրէր լիյագաթլը [illegible] ալէնէն վէ թէվաթիւրէն վատ վէ թահիւսիլ, շիրքէթը մէզքիւր թահամմիւլիւնիւն խարիճինտէ զայիտ մէսարիֆէ տէ տիւչար էտիլմիշ իսէտէ, պիր սէմէրէսի կէօրիւլէմէմիշ ։ Շիմտի իսէ տիկէր պիր խօճա վէ 30 գատար թալէպէկեանը չամիլ, վէ իւչ պին ղրուշ մէսարիֆի սէնէվիյէսի պուլունույօրսա տա թահըգըգաթը վագըամըզը կէօրէ, իտարէսի գարմագարըշ պիր հալտէ տիր. չէօյլէ քի մէքթէպին քէնտինէ խաս պիր տէրս բլանը մէվճուտ օլմայուպ, օլսա պիլէ հէր պիր թալէպէ միւնֆէրիտէն վէ պաշլը պաշընա պիր տէրս եա սընըֆ թէշքիլ իտիպ, պինապէրին քէյֆիլէրինին իսթէտիյի թարզտա, վէ պիր սուրէթի միւսավաթէ (իսթէտիքլէրի տէրսի ալմագ վէ իսթէմէտիքլէրինի ալմամագ չէրայիթիյլէ) անճագ տէվամ իտէրլէր իմիշ քի, պու սուրէթլէ պիր փայտէ վէ սէմէրէ կէօրիւլմէտիյի վէ կէօրիւլէմէյէճէյի տէրքեար տըր ։ Պու հալտէ Ցէրսաատէթտէ մուգիմ հէմչէհրիլէրիմիզտէն պաղըլարընըն զայրէթ վէ հիմմէթլէրիյլէ, մէքթէպի մէզքիւր մէնֆաաթընա վէրիլէն պիր թէաթրօ օյունու հասըլաթը օլան ալթմըշ ատէտ եւզլիւք գայիմէ իլէ իքի սէնէտէն պէրու իտարէ իտիլմիշ իտի. Հալ պու քի շիմտի օ բարա տա եա թիւքէնմիշ, եա տա թիւքէնմէք իւզրէ պուլունտուղունտան, վէ շիրքէթտէ տէ ղալիպա էվվէլքի հէրարէթ գալմատըղընտան, մէքթէպին պատէլ վագանս նէ օլաճաղը պիր ազ շիւբհէ թահթընտա կէօրիւնիւեօրսա տա, պու սօն ֆըգրաը մէսմուաթ գապիլինտէն իշար իտէրիզ ։

Բ. Ռուբինեան Վարժարան. Պու մէքթէպ տախի պիր խօճա իտարէսի թահթընտա 80-100 գատար թալէպէյի չամիլ օլուպ, Բրօթէսթանթ մէքթէպլէրի թէչքիլաթը իւզրէ, պիրինճի, իքինճի, վէ իւչիւնճիւ թալիմի գրաաթը Օսմանիյէ վէ տիւզ եազը եազմագ, պաղը ուֆագ թէֆէք թէրճիւմէլէրլէ աշխարհաբար քերականութիւն մէպատիսի, վէ մուխթասար իլմի բաղամճան իպարէթ օլան եէվմի տէրսլէրտէն մաատա, պիր տէ բազըր կիւնիւ մէքթէպլէրի վար տըր քի, պունտա տա թալէպէկեանա վէ շիրքէթ ազալարընա Քիթապը Շէրիֆտէն պաղը սիւալլար վէ քէզա պիր ազ տա գրաաթ վէ նութգ վագի օլտուգտան սօնրա, տուա իտիլէրէք թաթիլ իտիլիր, վէ սէնէվի պէշ պին ղրուշ մէսարիֆի վար տըր, քի պիր մըգտարը թալէպէկեանըն եյֆա էյլէտիքլէրի իւճրէթտէն վէ պիր մըգտարը տախի շիրքէթ թարաֆընտան թէսվիյէ օլունուր ։

Իւղնաբ: Մէքթէպի մէզքիւր պունտան սէքիզ սէնէ գատար էվվէլ «Լուսաւորչական» նամը ալթընտա թէէսիս իտիլմիշ օլան շիրքէթ թարաֆընտան քիւշատ իլէ, մէքթէպ տախի օլ իսմ իլէ պիր վագըթ տէվամ էյլէտիքտէն սօնրա ։ Պու շիրքէթ Զէյնէկիրեան Ցաղոք վարդապետին մահտուտ «Լուսաւորչեան» շիրքէթին պիր գօլու տուր շիւբհէսիզ ղանիպ օլունարագ, վէ ֆիիլ հագըգտա մէզքիւր շիրքէթի անըըըը պաղը հալլէրի տէ կէօրիւլմիւշ օլմասընտան պաշգա իլէ, Ազգային վարչութիւնումուզ պիր վագըթ շիրքէթի վէ մէքթէպինի իւճուննի պիրտէն սըգը պիր թաղիրիպ ալթընա ալմըշ վէ շիրքէթ ԳՈՄԻԻՆ. ՇԻՐՔԷԹԻ ՄԻԼԻՅԷ իսմիյլէրիյլէ եատ օլունարագ, մէքթէպլէրի տէ հիւքիւմէթին էմրի իլէ պիր միւտտէթ գաբատըլմըշ։ Ֆագաթ մուախխարէն Սթամպօլ Բաթրիգխանէսինին վուգու պուլան միւտախալէսիյլէ շիրքէթ վէ մէքթէպին իսմի «Ռուբինեան» նամընա թահվիլ իլէ, մէսմուէն Քրիստոնէական վարդապետութիւն տէրսի իչին լազըմ կէլէն խօճայը ինթիխապ վէ թային իթմէք հագգը տախի կրօնական ժողովումուզա վէրիլմիշ իսէ տէ, զաննէտ պու հագգ, պու վազիֆէ տախի հիչ իճրա օլունմամըշ տըր։ Գուրպալարընը կէչիպ տէ սըրա իտարէսինէ կէլտիքտէ շիրքէթին նիյէթ վէ հէտէֆի բէք տէ մալիւմ տէյիլ իսէ տէ, ազալարընըն զայրէթ վէ սէպաթլարը թօղրուսու չայանը թահսին տիր, չիւնքի եէտի սէքիզ սէնէտէն պէրու, նասըլ քի տէտիք, հագգ նահագգ պիր թագըմ թազեիգաթ ալթընտա երինէ շիրքէթ վէ մէքթէպ տէվամ իթմիշ տիր վէ իտիյօր, վէ մէքթէպին իտարէյի տախիլիյէսի տէ օլտուգճա ինթիզամ իւզրէ պուլունույօր ։ Ամմա պիր հալ վար տըր քի անը տախի սիւքիւթլէ կէչմէք իսթէմէյիզ, օ տախի մէքթէպ բլանընըն պիր եօասը միլլի իւզէրինէ միւէսսիս վէ միւթէչէքքիլ պուլունմամասը տըր. Շիրքէթին նազարընըն օլ սավպէ թէվէճճիւհիւնիւ խասսէթէն արզու իտէրիզ ։

Գ. Արամեան Վարժարան: Պու մէքթէպ (Ծաղկոց, Նախակրթարան, ուսումնարան) իւչ տայրէյէ միւնգասըմ, պիր միւտիր մուալլիմ իլէ իւչ տէ մուավինէ (վարժուհի) իտարէսի թահթընտա, գըրգ գատարը ֆուգարատան վէ պիլա իւճրէթ վէ պագիյէսի իւճրէթլի օլարագ 100-110 գատար թալէպէյի չամիլ գըզլար մէքթէպի օլուպ, տիւզ օգույուպ եազմագ, Բրիտանիկեան վարժապետութիւն, Ազգային վէ Սրբազան պատմութիւն, Տնտեսական և Գործնական քերականութիւն, Թուաբանութիւն, Աշխարհագրութիւն, վէ Տիքիչ, գանավա վէ սայիրէ էլ հիւնէրլէրի թալիմ ու թէտրիս իտիլիր, 12 պին ղրուշ սէնէվի մէսարիֆի վար տըր, քի պունուն թահմինէն իւչ պին ղրուշ գատարը իւճրէթլի թալէպէկեանըն եյֆա էյլէտիքլէրի իւճրէթտէն վէ միւթէպագիսի Ընկերութիւն թարաֆընտան թէսվիյէ օլունուր։ Մէքթէպին պուրաճա նէզարէթի, շիրքէթին Սթամպօլ իտարէսի թարաֆընտան միւնթէխապ Հոգաբարձութիւն վասիթասըյլա իճրա օլունուր ։

Իւղնաբ. Մէքթէպի մէզքիւր 17-18 սէնէ աքտէմ, Մանուկեան վէ Նիւմիւշեան էֆէնտիլէր [?] հազրաթը հիմէմի մախսուսէլէրիյլէ Սթանպօլտա պաղը վաթանպէրվէր հէմչէհրիլէրիմիզ պէյնլէրինտէ թէէսիս վէ թէչքիլ օլունմուշ օլան "Արամեան" նամ շիրքէթ թարաֆընտան երինէ այնի թարիխտէ քիւշատ, վէ շիրքէթին ասըլ նիյէթի ֆաքըր չօճուգլարընը մէճճանէն եանի պիլա իւճրէթ, վէ հալի վագթը եէրինտէ վէ միւգթէտիր պուլունան թալէպէկեանտան պիրէր մըգտար իւճրէթ թալէպ իթմէք իքէն, 12 սէնէ պիր տիւզիյէ զէնկին ֆուգարա հիչ պիր քիմսէտէն վէ թարաֆտան պիր ազճէ մաթլուպ իտիլմէյէրէք տէվամ վէ իտարէ իտիլմիշ. Վէ հաթթա չիւպհէսիզ մէքթէպին պու սուրէթլէ վէ միւէպպէտէն պագա վէ տէվամը արզու վէ նիյէթի մուգատտէսէսիյլէ, Մանուկեան էֆէնտիլէր թարաֆընտան մուախխարէն շիրքէթի մէզքիւրէ (Գայսէրի չարշուլարընտա քէային մաղազա տիւքքեան) 12 գըթա տա միլք հիպա ու իհսան պույրուլմուշ։ Վէ թօղրուսու մէքթէպի մէզքիւր չէհրիմիզճէ միլլէթիմիզին պէօյիւք իմտիյէրինտէն պիրիսի օլուպ, հաթթա կէչէն սէնէ թէհայիւրիւ մուճիպ օլաճագ սիւրէթտէ վուգու պուլան պիր իմթիհանը ուհուտէսի ճիհէթլէ միլլէթբէրվէրանըն իմիտլէրինի պիր գաթ տահա թէէյյիտ իթմիշ վէ տախիլտէ սարֆը մէսաի վէ ղայրէթ պէր տէվամ պուլունմագտա։ Անճագ, մէքթէպին սէրմայէ նագտիյէսի (պուրատա քի էմլաքընտան մաատա) քեաֆի ֆէթէն ֆօնտօյա մէրպուտ օլուպ, պունլարըն տա ճիհէթէ մալիւմ օլտուղու իւզրէ, ֆայիզլէրի վէրիլմէտիյինտէն նաշի, պիր ազ էվվէլ թէճրիւպէ գապիլինտէն, մուգթէտիր պուլունան թալէպէկեան իւզէրինէ վազ օլունմուշ օլան չէհրիյէ պիրէր, իքիշէր վէ իւչէր ղրուշ մահիյէ, հասապէլ զարուր կէչէն սէնէ թալէպէկեանըն հէր պիրինին տէրէճէ վէ թէհամմիւլլէրինէ կէօրէ, շէհրիյէ 2, 3, 5 ղրուշա բալիղ իտիլմիշ իսի։ Հալ պու քի խալգըմըզ, մէքթէպին մագիւտէքի ահվալը եա իսթիգպալիւ ֆօնտօլար եօլունա կիրտիքտէ, գալտըրըլմասը "ինթիզամըտէն պուլունան վէ ճիւզիյէթ գապիլինտէն օլան իշպու զամմը զարուրէյի մէմնունէն վէ ումումէն սէվէ սէվէ գապուլ իթմէկի իքէն, մա էթթէէսսիւֆ մուղայիրի կէօրիւլմիւշ, վէ պինաէն ալէյհ մէքթէպի մէզքիւրտէ թալէպէկեանըն էօթէտէն պէրու հիչ պիր վագըթ 200ատէն նօգսան օլմատըղը վէ 300 գատար օլտուղու վագըթ պուլունտուղու հալտէ. նասըլ քի ամթիսիթիքլէրինտէ մուհարրէր տիր շիմտի անճագ 100-110 թալէպէկեան մէվճուտ օլուպ, մէքթէպ, մագիսի գատար չէն վէ շէրէֆլի տէյիլ տիմէք իսէ տէ, պալասէ տախի արզ ու պէհան օլունտուղու իւզրէ, մաամաֆի տախիլտէ տէվամ երինէ օ տէվամ վէ ղայրէթ օ ղայրէթ տիր. Եագընտա չէրէֆի սապըգընը պուլաճաղը տէրքեար տըր ։

Իմտի, շիրքէթ վէ մէքթէպի մէզպուր լէհինտէ, պինաէնալէյն վաթանը ասլի վէ ազիզլէրի հագգընտա, Մանուկեան էֆէնտիլէր հազրաթը ճանիպլէրինտէն վագը օլան հիմէմաթ վէ ասարը խայրիէ, թօղրուսու պէօյիւք պէօյիւք թէշէքքիւրէ շայան պուլունուպ, վէ հալիյլէ տէ Արամեան իսմի իլէ պէրապէր Մանուկեան նամընըն, հէր պիր թալէպէկեանըն գալպինտէ մահֆիւզ գալաճաղը շիւպհէսիզ իսէ տէ, աճիզանէ տէ, կէրէք քէնտիմիզ վէ կէրէք պիլճիւմլէ միլլէթ վէ թալէպէկեան նամընա էֆէնտիի միւմայիլէյհիւմէ թէշէքքիւրիւ խալիս ու աղիմիմիզի թագտիմ իլէ, խալգըմըզտա (սէօզիւմիզ ալէլ ումում տուր) էվլատլարընը սահիհէն սէվմէք քիւրք վէ ալթըն, գաթիֆէ վէ ճանֆէս էլպիսէլէր կիյտիրիպ, տէօմթէ տէօմթէ ալթունլար թագմագ վէ խարիճէն թէզյին իթմէք օլմայուպ, սէվտիքլէրինին ֆիքրինի թէնվիր վէ ռուհլարընը թէզյին իթմէք օլտուղունու քէզա աճիզանէ վէ քէմալը ինթիրամլա նասիհաթ, վէ պիլ ճիւմլէ վաթանտաշլարըմըզըն տուայ ղուլարընըն պու պապտէ թէնվիր վէ թէզյիրլէրինի ճէննապը Բիարիյատէն էզ ճան ու տիլ նիյազ ու թէմէննի իլէ գալըրըզ։

Սամսոնտան ալթիւէքի մէքթուպու ալտըզ տըր ։

Սամսօն, 28 աղոսթօս 78.

Պիր վագըթտան պէրու եէրլի վէ էփրէնճ ղազէթալարընտա Ըռուսճուք, Մէսսինա, կիպի հայթայախչ մէպաթէլէր իւզէրինէ, կիւզէլ կիւզէլ պահսլար օգուլույուպ, վէ սապըրսըզլըգ իլէ պունլարըն քեաղըթտան իճրաաթա թահվիլինէ մունթազըր օլմագտա իքէն, հայըֆ քի պունա տէյիլ օլաճագ, վէ իւմիտիմիզ գուվվէթ վէրէճէք հիչ պիր չէյ կէօրիւնմէյօր. Եալըզ կիւմիւշիմիզին գըլըպայը պիր թէպտիլաթ օլմայըպ, վէ վաթան ուղրունա քան տէօքէն, բարա սարֆ իտիւպ, պու կիւն իսէ պին տիւրլիւ վէրկի ալթընտա էզիլէն վաթանըն մէնֆաաթը իչին ասլա նազարը տիգգաթա ալընմայըպ, էճնէպիլէրէ իսէ հէր նէվի գօլայլըգ վէրիլիյօր ։

Ծիւմլէյէ մալիւմ օլտուղու վէճհ իւզրէ, Անատօլումուզուն վէ խուսուսա իսկէլէմիզին պաշլըճա ախզուիթաաը, պուղտայ էքզէրինէ օլուպ, եօլլարըմըզըն ֆէնա հալը տէրքեար. Իքի սէնէ տիր մահսուլաթը հարպիյէ նագլիյէսի տէ արայա կիրիպ, թիւճճար մալընըն պէօյիւք գըսմընը մահսուլ մահալլինտէ սագլամայա մէճպուր օլտու. Պին տիւրլիւ էզիյէթ իլէ եարըսը տաղըտա, պէլքէ՞ պըրագըրքըլարագ, նիհայէթ իսքէլէյէ կէթիրմէյէ մուվաֆֆագ օլտուղու մալը իսէ, մէմալիքի էճնէպիյէյէ ղաղիրէ իհրաճընըն մէմնուաթը սէպէպի իլէ անպարլայըպ, էճնէպի թիւճճարլար իսէ, մէմնուաթըն իլան օլտուղու անտէ կէօրմիւք տէֆթէրլէրինէ պիրէր գօնթրաթ գայտ իթմիշ, օնուն վասիթասը իլէ մալլէրինի իսթէտիքլէրի մահալլէրէ սէվք էթտիլէր։ Մէվգիիմիզին իգթիզասընճա, ուղուն պօլու պուղտայ պէքլէթմէք կէլմէյիպ, պա խուսուսա եազ մէվսիմինտէ, պիր մալ մաղազայա կիրիպ պէշ օն կիւն տուրտուգտա, պաշլար գըզըշ պէօճէք բէյտա իթմէյէ. Պու հալտէ սագլամայա տէվամ օլունուր իսէ, քեամիլէն չիւրիւյիւպ տէնիզէ տէօքիւլմէ իչին տէ պիր չօգ մէսարիֆէ միւհթաճ օլտուղունտան, եէրլի թիւճճարլարըմըզ պուղտայլարընը բէք տուզ ֆիյաթլէ էճնէպիլէրէ սաթմայա մէճպուր օլուպ, պու եիւզտէն բէք զիյատէ միւթէզարրըր օլտուլար ։

Պիր գաչ այտան պէրու եէնէ կէչէն սէնէ մահսուլու պուրայա վէ Մէրզիֆունա թօբ օլուպ, օ տէրէճէյէ գատար քի եէնի իչէրիլէրտէն կէլէն մալլէր իչին գօյաճագ մահալ տախի պուլունմամագտա։ Թիւճճարլար կէրէք հիւքիւմէթի մահալլիյէմիզէ վէ Թրապիզօն վիլայէթինէ, վէ կէրէք Պապը Ալիյէ հալլէրինի իֆատէ իթմիշլէր, հիչ պիր սէմէրէ հասըլ օլմատը. Թարաֆընըզ Ինկիլիզ թիւճճարը միւթէպէրանընտան պիրիսի իսէ, հէր սէնէ պուրատա քիւլլիյէթլի պուղտայ ալըճըլըղը էտէրտի, օնուն մալլէրի իսէ պիր այ էվվէլինէ գատար սէրպէսթճէ գօնթրաթը վասըթասըյլա իւլէ իսթէտիյի մահալլէ սէվգ էտէպիլիյօր իտի. գօնթրաթը խիթամ պուլտու, լաքին օ եէնէ պիլա ֆիւթիւր կէմիլէր կէթիրթիպ կէմիլէրի տօլար տօլմազ, Պապը Ալիտէն մէզքիւր Ինկիլիզ թիւճճարընըն պուղտայլարընը իսթէտիյի մահալլէ սէվգ իթմէսի իչին էմր կէլտի . . . ։

Այտըն վիլայէթինտէ տարըլըգ Սամսօն վէ Մէրզիֆունտա մալլէ'րինի գօյմայա եէր պուլամայաճագ տէրէճէ պօլուգ, զէվալլը եէրլի թիւճճարա, մալընի մէմալիքի մահրուսէյի շահանէ տախիլինտէ տէ բարա իտէճէք մահալլէ սէվգինէ միւսաատէ օլմայըպ, մալլէրինի չիւրիւթմէք վէ տուզ ֆիյաթլար իլէ էճնէպիլէ սաթմագտան մաատա եօլ պըրագըլմայօր. Էյէր մէմալիքին ինթիզամը պէհանէ օլուր իսէ (պու քի եօգ տըր) նիչին էճնէպիյէ միւսաատէ օլունույօր ։

Միլքիմիզին թէմէլի զրաաթ օլուպ, վէ օնտան իլէրու կէլէն մահսուլուն բարա իթմէսինէ օլան սէքթէլէր, տէյիլ եալընըզ պիր գաչ թիւճճարը, իլլա էզմօնտի բօլիթիգ իւմինէ, թէքմիլ էհալիյի զարարտիտէ իտիւպ, վէ միւլքի խարապ իտէճէյինտէն, լիագաթլը գալէմինիզէ իճապ իտէն մահալլէրին նազարը տիգգաթը ինէ պու խուսուսա ճալպէտ իթմէնիզ րէճա օլունուր ։

ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Երմէնիսթանտա մէճանէն ուլում վէ ֆիւնուն թաամիմ մագսէտիյէ թէշէքքիւլ իթմիշ օլան շու ընկերութիւն հագգընտա, կէշէնլէրտէ պաղը մալիւմաթ վիրմիշ իտիք։

Արարատեան ընկերութիւն, սէնէվի բաբօրթօսունտա վատ իթմիշ օլտուղու վէճհէյէ, իշպու միլլէթբէրվէրանէ մագսէտինին հուսուլի իշիւն թէշէպպիւսաթը լազմէեէ տէվամ իթմէքտէ տիր։ Մէսմուաթը մէվսուգէմիղէ նազարէն, վանճիվարընտա վագի Ալիւր գարիէսինտէ թէէսիս օլունան մէքթէպտէն մատատա, շէհիրի մէզքիւր ճիվարընտա տիկէր պիր գարիեէտէ իքինճի պիր մէքթէպ թէէսիսի իշիւն, Արարատեան ընկերութիւն, Վանտա մէմուրու մախսուսու պուլունան Նաթանեան Մարկոս էֆէնտիյէ թալիմաթը լազմէեի կէօնտէրմիշ տիր։ Վէ զաթէն պէօյլէ պիր մէքթէպ քիւշատը, պիւտճէ մահսուսպաթը տախիլինտէ պիր մուամէլէ օլտուղունտան, Արարատեան ընկերութիւն գարիպէն իքինճի պիր մէքթէպ մալիք օլաճաղը մուհագգագ տըր։

Պունտան գաթի նազար, փորթուգալեան էֆէնտի վասիթասըյլա Արարատեան ընկերութիւն իշիւն Թիֆլիստէն վէ էթրաֆ մահալլէրտէն իքի պին ռուպլի իանէ թօքանմըշ օլտուղունտան, ընկերութիւն, պու մէպլաղը սէրմայէ իթթիխազ իտէրէք, Վանտա մէրքէզի պիր մէքթէպ թէէսիս իթմէք նիէթի գավիյէսինտէ պուլունմագտա տըր։ Վանճիվարլարընտա քիւշատ օլունան մէքթէպլէր իշիւն Տէրսաատէթտէն վէ մահալը սայիրէտէն խաճէ կէօնտէրմէք գապիլ օլմասըղընտան, չիւնքի, բէք թապի կէօրիւլէճէյի վէճհէլէ, հիչ պիր քիմսէ, հէր նէ գատար միլլէթբէրվէր տէ օլա, էօմրիւնիւ, պիրմէտիյի վէ կէօրմէտիյի ատէվլէր իշինտէ կէչիրմէէ մէճպուր օլաճադ պիր մէմուրիէթի տէրիւհտէ իտէմէզ, իմտի, Արարատեան ընկերութիւն, հէր պիր գարիեէնին մէքթէպի իշիւն լազըմ օլան խաճէկեանըն, օ գարիեէտէն էէթիչմիշ կէնճլէր օլուպ, Վանտա քի մէրքէզի մէքթէպ տախի, պաշլուճա պու կիպի խաճէլէր եէթիշտիրմէեէ թախսիս իտիլմէսինի, բէք էյի տուշինմիշ տիր։

Իշպու մէրքէզի մէքթէպ, կիճէյի վէ կիւնտիւզիւ օլուպ, վանգարիյէլէրինտէ վագի Արարատեան մէքթէպլէրին միւսթայիտ չայիրտանը, վէ պիր տէ, մէքթէպ թէէսիս իթմէք միւրատ օլունան գարիյէլէրին միւսթայիտ չօճուգլարը, խաճէլիք իշիւն հաղըլանմագ վէ գիշերօթիկ օլմագ իւզրէ պու մէքթէպէ գապուլ օլունուպ, իքմալը ֆիւնուն իտէճէք տիրլէր։

Թահսիլի ֆիւնուն իշիւն, Անատօլու Երմէնիլէրինին չօճուգլարընը Տէրսաատէթէ կէօնտէրմէլէրի, էօթէտէն պէրու ատէթի գատիմէ իդթիզասընտան օլտուղու հալտէ, վանտա կէճէլի վէ կիւնտիւզիւ պէօյլէ միւքէմմէլ պիր մէքթէպ իհտասը իւզրինէ, Տէրսաատէթէ կէլէճէք օլան պու չօճուգլար, վէ խուսուսիյլէ, վանտա գարիպ օլան չէհիրլէրին չօճուգլարը, Արարատեան ընկերութիւնուն մէզքիւր մէրքէզի մէքթէպինէ կէօնտէրիլէպիլէճէք տիրլէր։

Տիկէր ճիհէթտէն վանտա էլան բէք տիւշկիւն պիր հալտէ ալթը եէտի ատէտ Երմէնի մէքթէպի պուլունմագտա օլտուղունտան, պու մէքթէպլէրին միւսթայիտ չայիրտանը տախի Արարատեան ընկերութիւնուն մէզքիւր մէքթէպինէ դապուլ օլունաճագլարը վէ օրատա իքմալի ֆիւնուն իտէճէքլէրի թապիի տիր։

Պիզիմ էֆքեարըմըզճա, իշպու մէրքէզի մէքթէպին թէէսիսինի մուճիպ օլան մէզքիւր իքի պին ռուպլի մէպլաղը թօքանմասընա փորթուգալեան էֆէնտի սէպէպ վէ վասիթա օլմուշ օլտուղունտան վէ պունտան գաթի նազար, էֆէնտիյի մումայիլէյհ, Արարատեան ընկերութիւնուն վանճիվարընտա մէքթէպ թէէսիսի իշուն վագը օլան մուամէլաթընտա իսպաթը մէհարէթ վէ իպրազը համիյէթ իլէմիշ, վէ պախուսուս Ալիւր գարիյէսի մէքթէպի հագգընտա խայլը իգտամաթը վագը օլմուշ պուլունտուղունտան, էյէր Արարատեան ընկերութիւն,

ՊԷՐԼԻՆ ԴՕՆԿԻԷՄԻՆԻՆ
ԲՐՕԹՕԳՕԼԱՄԸ
ԲՐՕԹՕԳՕԼ Ն.ՏՏ9.
29 Հոգիրան 1878 թթիմսը.
(351 նումէրօտան տէվամ)

Մ. Տէլիեանի, Եունան մուրախասալարընը գօնկրէեէ դապուլինտէն տօլայը, հիւքիւմէթի Եունանիյէ նամընա օլարագ պէեանը թէշէքքիւր իտուպ, ըէֆիգինին վէ քէնտիսինին մուհաֆազաեա մէմուր օլտուգլարը տավանըն գօնկրէ թարաֆընտան եինէ պու կիպի պիր խայրխահանէ սուրէթտէ թահթը թէագզգա ալընահաղընը մէմուլ իթմէքտէ պուլունտուղունու իֆատէ իթտիքտէն սօնրա, թէպլիղաթը աթիյէյի հավի պուլունան վարագայը գրաաթ իտէր.—

«Հիւքիւմէթի Եունանիյէնին թէմէննիեաթը սահիհէսի, սէրպէսթ Եունանիսթան անճագ պիր քիւշիք գըսմընը թէշքիլ իթմէքտէ օլտուղու թէքմիլ միլլէթին արզուլարընտան իպարէթ տիր, վէ տայիմա տա էօյլէ օլմուշտուր։

«Միլլէթ, 1821 սէնէսինտէ քէսգի իսթիգլալ իշիւն ուգուն պիր մուհարէպէյէ պաշլաթգտա հէման պու արզուլարը հարէքէթ իթմէքտէ իսի։

«Պու արզուլարըն քեամիլէն հուսուլի խուսուսունա կէլինճէ, հիւքիւմէթի Եունանիյէ, թէսատիֆ իթտիյի միւթէատտիտ միւշքիլաթ հագգընտա խայալաթա զահիպ օլմազ։

«Իշէրին շիմտիքի հալինի բէք թէպտիլ իթմէյէրէք Շարգտա իպգայի ասայիշ զըմընտա Էվրօբանըն ազմը գավիսի, քէնտի արզուլարընը նէ տէրէճէ թաատիլ իթմէք լազըմ օլտուղունու, Եունան հիւքիւմէթինէ իրայէ իթմէքտէ տիր։

«Պու հալտէ հիւքիւմէթ քէնտի թէմէննիեաթընը թահտիտ իտուպ, շիմտիլիք Եունանիսթան իշին եաբըլմասը միւմքին օլան շէյ, կիրիտին վէ հէմճիվար էեալէթլէրին իշհազընտան իպարէթ տիր իթթիգատընտա պուլունմաղա մէճպուր տուր։

«Գրալ հիւքիւմէթինին (Եունանիսթան) թէմէննիաթը նէ էվրօբանըն վէ նէ տէ հէմճիվար տէվլէթին (Տէվլէթի Ալիէնին) մէնաֆիինէ մուղայիր տէյլի տիր։ Թէմէննիաթը մէզքիւրէնին իգնա իտիլմէսի, մէզքիւր էեալէթլէր ահալիսինին մագսէտի գավիսինին հուսուլի տիմէք օլաճագ, վէ Եունան տէվլէթինին տախի իսթիրահաթընը մուճիպ օլուպ, պու տէվլէթ իշիւն տայիմի պիր հալ իհտաս իտիլմիշ օլաճագ տըր։

«Պիզիմ էֆքեարըմըզճա, պալատա մէշրուհ արզուլարըմըզըն իքմալի, Էվրօբանըն մէնաֆիինէ մուվաֆբգ տըր։ Էվրօբանըն միւրաաթ, Շարգտա գավի պիր սուրէթտէ ասայիշի իպգա իթմէքտէն իպարէթ օլմազա, պու էեալէթլէրին Եունանիսթանա իհհագը, իլէրուտէ Էվրօբանըն ասայիշբէրվէրանէ իշինի խալէլբէղիր իտէպիլեճէք օլան էսպապըն էօնիւնիւ արմագ իշիւն չարէի միւնֆէրիտ օլաճագտըր։ Պու էեալէթլէրին կէշմիշ հալինի վէնիշէ տէֆալէր պուրալարտա ահալինին թահրիքինի միճիպ օլան էսպապը, վէ հալլէրինի ըսլահ իշիւն էեալթը մէզքիւրէնին միւրաճաաթ իթմէքլէրի ուճ տէրէճէ վէսայիթի տէր խաթը իթմէք ազ վէ եա չօգ եագբն պիր միւսթագպէլտէ, երինէ էվվէլքի էսպապըն էվվէլքի նէթայիճ միւթէէսսիֆլէի միճիպ օլաճաղընը թէսքիմ իթմէէ քեաֆի օլաճագ տըր։

«Տիկէր ճիհէթտէն, Էվրօբա, Եունան գբրալիյէթինին իհտասընը բէք գիյատէ մէճէնիյէթէ մուվաֆբգ պիր մուամէլէ ատտ իթմիշ օլտուղունտան, պու գբրալիյէթին թէվսիի, մուամէլէի մէզքիւրէնին իքմալի տիմէք օլաճագ տըր։

«Էյալաթը մէզքիւրէնին Եունանիսթանա իլհագը տէվլէթը Ալիյէնին տախի մէնֆաաթը իգթիզասընտան տըր։ Պու շէյ, նիչէ տէֆալար տէվլէթի Ալիյէնին պիւճէսինի զայիֆլէթմիշ վէ մէնաֆիի բօյթիգիյէսինի խալէլբէղիր իթմիշ, վէ քէնտիսինին, Եունան տէվլէթի թարաֆընտան տայիմա ապիմ տըգգաթ իտիրմիշ օլան հիւսնի հէմճիվարի միւնասէպաթընճա պուրուտէթի միճիպ օլմուշ օլան հէօնեեսյ-ջէ վէ գարըբէգուգլարըն էսպապընը իզալէեէ մէտար օլաճագ տըր։

«Պու էեալէթլէրին քէնտիլէրինին տախի Եունանիսթանա իլհագլարընտա պուլաճագլարը մուհասէնաթա կէլինճէ, ալէլումում միւսէլլէմ պիր շէյ տիր քի, պու էեալէթլէր զաթէն եարբմ ասբրտան պէրու, Եունանիսթանա իլհագլէրինի թալէպ իթմէքտէ

ՇԱՐԴ ՄՈՒՀԱՐԻՊԷՍԻ

ԹԷՐԱՐ ՐՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

(ՇԻՊԴԱ)

Թիթամը մուհարէպէ. — Թէրաֆէյնին թէլէֆաթը. — 27 աղօսթօստան 13 սեպտեմբէրէ գատար Շիպգանըն հալի.

(351 նումէրօտան տէվամ)

Իմտի Ռուսլարըն թէլէֆի 98 զապիթ 2633 նէֆէր հիսապ օլունուր. պու զապիթ թէլէֆի վագաա զիատէ տիր, լաքին Օսմանլը չէչխանէճիլէրի էյի նշան ալըպ, զապիթլէրի տէ սբրմա չէրիտլէրինտէն ֆէրգ իթտիքլէրինտէն, նշանը օնլարա ալըպ զիատէ թէլէֆ իթմիշլէր տիր։

Պունուն իլէ պէրապէր Ռուսլարըն խասթէխանէ թագբմը զայէթ նիզամընտա օլտուղունտան եարալըլարընտան բէք չօղու չապուգ վէ էյի պագբլըպ, թէլէֆաթտան գուրթարբլմըշ տըր։

Աղօսթօսուն 26սընտան սէպտէմբէր 13ինէ գատար իքի թէրաֆտան տա պիրի պիրինէ թօք վէ թիւֆէնք աթբլմըշ իսէտէ նէ Ռուսլարտան Օսմանլըյա վէ նէ տէ Օսմանլըտան Ռուսլարա պիր հիւճիւմ վագի օլմամըշ տըր։ Պու ճիհէթլէ Օսմանլը մէվգիլէրի Օսմանլըլարտա գայբպ, Պալգանըն տէօրթ կէչիտի տէ եանի Շիպգա, Թրիաֆնա, Հային քէօյիւ, վէ էլէնա պօղազլարը տա Ռուսլարտա գալմըշ տըր։ Վէ աթբլան թօքլարտան Ռուսլարտան կիւնտէ օն եա օն պէշ նէֆէրտէն զիատէ թէլէֆ վուգու պուլմամըշ տըր։

Օրմանլը թէրէտէ օլան Օսմանլը թապէալարը, Շիպգանըն արգասընտա օլան Կապրօվա եօլունու տայիմա տէօյէր օլտուղունտան, Ռուսլար միհիմմաթ վէ սայբրէ նագլի իշիւն պու եօլլարը եալընը կէճէլէրի գուլլանապիլմիշլէր տիր։ Բէզալիք կիւնտիւզ հէտմ օլունան թապէալար վէ մէթրիսլէր տախի կէճէ թամիր օլունուպ, Ռուսլար իսթիհքամլարընը Շիպգատա կիթթիքճէ տահա գավիլէթտիլէր։ Հասբը պու երիմի կիւն զարֆընտա Շիպգա թէրաֆլարընտա չէրքէս վէ պաշը պօղուգլարբլա իքի տէֆա քիւչիւք մուսատէմէլէրտէն պաշգա պիր վուգուլաթ օլմատը։

Էվրօբա միւվէրրիխլէրի տէրլէր քի, Ռուս եարալըլարընը ճէսէտլէրինտէ բաթլար գուրշուն եարալարը պուլունտու քի նասըլ քի մալիւմ տիւր պու մագուլէ գուրշունլարընը իսթիմալը ուժում տուէլճէ մէճնու տուր։

Պու գուրշունլարը էվվէլա պաշը պօղուգ վէ չէրքէսլէր գուլլանբպ սօնրալարը նիղամ ասքէրի տէ գուլլանմըշլար տէյի եաղբը իսէ տէ զիատէ իֆթիրա տըր զանն իտէրիզ նէթէքիմ հագիգէթ։

Սիւլէյման բաշանըն իքինճի տէֆա Շիպգայա հիւճիւմունու նագլ իթմէզտէն էվվէլ, Վիտ վէ Լոմ նէհրլէրի վագաալարընը պէր վէճհի աթի հիքայէ իթմէմիզ իճապ իտէր։

ՎԻՏ ՎԷ ԼՕՄ ՄՈՒՀԱՐԻՊԷԼԷՐԻ

ՐՈՒՄԱՆԼԱՐ

Շիպգանըն չըմալ թէրաֆընտան աշաղըյա էնիլտիյի կիպի սօլտա Վիտ նամպիր չայ վար քի Թունայա ագար, վէ Բլէվնա պու չայըն էօնիւնտէ տիր, օրթատա եանթրա նէհրի օլուպ, ֆաղտա տախի Լոմ նէհրի վար քի, օ տա եինէ Ռուսճուգտա Թունայա ագար։

Բլէվնանըն գարշըսընտա, եանի Օսման բաշա օրտուսունուն գարշըսընտա օլան Ռուս օրտուսու, Կրան տիւգ Նիգօլա օրտուսու խատի, վէ Լոմուն սաղընտա օլան Օսմանլը օրտուսունուն գարշըսընտա օլան Ռուս օրտուսու տա Զարէվիչ օրտուսու իտի, թա սաղտա վէ չարգտա եանի Տօպրօճատա օլան տա, Զիմմէրման օրտուսու իտի։

Իլք էվվել Կրան տիւգ Նիգօլա օրտուսունտան պահս իթմէմիզ լազըմ կէլիր։ Ցունիստէ Պալգանլարըն Դրպլէ թէրաֆընա կէչիպ, Էտիրնէ ճիվարընտա գատար եագլաշբգտան սօնրա կէրի գօվալանան, կուրգօ գօլու, Շիպգանըն վէ տայիր պօղազլարըն մուհաֆազա թագբմը, Սէրվի, Կապրօվա, Տրէնօվա վէ Թրընօվատա օլան Ռուս գօղլարը հէպ պու Կրան տիւգ Նիգօլա օրտուսունտան իֆրազ օլունմուշ գօղլար օլուպ, իքի Բլէվնա մուհարէպէլէրինտէն պաունլարտան խայլը ասքէր թէլէֆ օլուպ՝ սայիր եէրլէրտէ օլանլարտա տա հէր կիւն վագի օլան ուֆագ թէֆֆէք չաթբշմալարտա աղ ասքէր թէլէֆ օլմատընընդ Կրան տիւգ Նիգօլա օրտուսու ֆէվգէլատէ զաֆֆ քէսգ իտիպ, կէճէ կիւնտիւզ իմտատա պէքլէմէքտէ իտի։ Իմտատ իսէ, իքի այտան էվվել եէթիշէմէտի։

Պիւթիւն Էվրօբա մուհարիբլէրի, վէ չօղու տա ասքէրի թագբմընտան օլարագ իտտաա իտէրլէր քի, էյէր Օսմանլընը իքի օրտուսու եանի Վիտտէ Օսման բաշա գօմանտասընտա օլան Բլէվնա օրտուսու, վէ Լոմտա Ա.Հմէտ էյուպ բաշա գօմանտասընտա օլան տիկէր օրտու իշլէրինի պիլիպ ֆէննը հարպ իւզրէ տավրանմըշ օլայրտըլար, էվվէլա Կրան տիւգ Նիգօլանը պատէհու Զարէվիչին օրտուլարընը թար իւմար իտիւպ, Ռուսիատան իմտատ կէլմէզտէն պունլարը իքիսինի տէ Թունայա տէօքէպիլիրլէր, վէ Ռումէլի սէֆէրինի Ռուսլարը օ սօն պահարտա օլսուն իլէրի վարտըրմասը գապիլ օլամազ ըտը։

(Տէվամ)

տիրլէր։ Շու արզուլէրինի չօգ տէֆալէր վէ աչըգտան աչըգա պէյեան իթմիշլէր տիր, վէ պու արզուլէրինին հուսուլի իչիւն, չօգ տէֆալար սիլահա սարըլմագ վէ մուհարէպէնին հէր նէվի մէսայիպինի ուզէրլէրինէ տալէթ իթմէքտէ թէրէտտիւտ իթմէմիշ տիրլէր։ Ցահա անճագ պիր այ վար տըր քի, պու էհալէթլէրտէն պիրիսի, «Եունան տախաըընա իքասը խալէլ իտիլմէմէճէյինէ» տայիր պիր մուազզամ տէվլէթ թարաֆընտան վիրիլէն թէէմինաթ ուզէրինէ թէսքին իտիլէպիլմիշ տիր, վէ հաթթա տէվլէթի միւշարիլէյհա «էհալէթի մէզքիւրէնին թէսքինի քէնտի միւտախէլէսի սէմէրէսի» օլտուղունու, գօնկրէտէ սէրահաթէն պէյեան իթմէքլիյի թէահհիւտ իլէմիշ իտի։ (Տէվ-ի)

Սօն թօսթա հավատիսաթը

—Լօնտա, 3 իլուլ

Բօմպաին Տէյլի Նիւզ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Պօլոնագ աալարընա իլթիհագ իթմէք իչիւն իթալեան կէօնիւլլիւլէրի հարէքէթ իթմիշ օլտուղու հավադիսի՝, թէքզիպաթը վագըա խիլաֆընա օլարագ կ-էբէ տ'իւ-լէ նամ ղազէթա եւնէ թաստիգ իթմէքտէ տիր։

—Շիրա, 2 իլուլ.

Ցէրսաատէթտէն վարիտ օլան խապէրլէրէ նազարէն, Գօղան տաղընտա զուհուր իտէն իսեան, օլ թարաֆ միւսլիմանլարընըն իմթիխաղաթը սապըգալարընը թաէպ իթմէքտէ օլմալարընա մէպնի տիր։

—Լօնտրա, 3 իլուլ

Ցէրսաատէթտէն Թայմս խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ, Բուսասաքիրինին վաթանլարընա ավտէթի Թաթիլ իտիլմիշ օլմասը հավատիսի քէամիլէն պիէսաս տըր։

Եինէ Ցէրսաատէթտէն Մօրնինկ պօսթ խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ, Թաղմինաթը հարպիյէ վէ իւսէրայը Օսմանիյէնին Բուսիատա իաչէլէրի մէսարիֆաթը ծեւէլէսի հագգընտա Բուսիա սէֆիրի Բըրէնս Լօպանօֆ վէ Սաֆրաղամ Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրի միեանէսինտէ միւզաքէրէ աչըլմըշ տըր։ Բուսիանըն մաթլուպաթը միւթէտիլ տիր։

Մօռնինկ պօսթ չէքիլէն տիկէր պիր թէլէկրաֆ, պիր ըէսմի մէնպայա իսթինատէն տէեօր քի, Աստանա թարաֆլարընտա իսլամլարըն չըգարտըգլարը իսեան քէսպի վիւսաթ իթմէսի ուզէրինէ, Պապը Ալի, պիր մուգավէլէ իչիւն Ալըրաթըրիա տէվլէթինին վագը օլան թէքլիֆաթընը գապուլ իթմիշ տիր։ (Ժ․ Ք․)

—Լօնտրա, 4 իլուլ.

Պուքրէշտէն Թայմս չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Բումանիա խարիճիյէ նազըրը Մ. Գօկալնիչէանօ, Եվրօբա բայիթախթլարընտան քէնտիսինին վիզիթա վէրտիյի բայիթախթլարտա հիչ պիր վէճհ իլէ թէշվիգ կէօրմէմիշ օլտուղունտան, Պուքրէշէ ավտէթ իչիւն սէյահաթընը գըսալթմըշ տըր։

—Ցէրսաատէթ, 4 իլուլ.

Պապը Ալի, Շարգի Բումէլի վիլայէթինին թէշքիլաթ ու թանզիմաթընա միւթէալլիգ պիր լայիհա գալէմէ ալմագտա տըր։

—Լօնտրա, 4 իլուլ.

Ցէրսաատէթտէն Սթանտարտ խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ, Մաքէտոնիա էյալէթինտէ վէ Եանեա հավալիսինտէ Բումլարըն իսեան իթմէքտէ օլտուգլարընա տայիր պիր չայիա տէվէրան իտէյօր. պինաէն ալէյհ, Սէլանիքտէ պուլունան պիր գաչ թապուր ասքէր Մանասթըրա կիթմէք ուզրէ էմր ալմըշլար իմիշ։ Սէվահիլի Եունանիյէ ուզէրինտէ տօլաշմագ ուզրէ իքի գըթա սէֆայինի հարպիյէ էմր իթա օլունտուղու տախի թէէմին իտիլիյօր։

—Լօնտրա. 5 իլուլ.

Պէրլինտէն Մօրնինկ Բօսթ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն Օսմանլը տօնանմասը Եունան սէվահիլինի ըսըրմասընա, Ֆրանսա հիւքիւմէթի մուխալիֆէթ իթմէքտէ, վէ Իթալիա տախի Ֆըրանսանըն էֆքեարընտա պուլունմագտա տըր։

—Լօնտրա, 6 իլուլ.

Տիւնքի թարիխլէ Վիէննատան Տէյլի Նէ-զ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Թիւրքիայա ավտէթ իչիւն թարաֆը հազրէթը չահանէտէն Միտհաթ բաշայա մէզունիյէթ վէրիլմիշ իսէ տէ, պու մէզունիյէթին Ցէրսաատէթ չէհրինէ չումուլի եօգ տուր. եանի, բաշայի միւշարիլէյհ Թիւրքիայա ավտէթ իտէճէք իսէ տէ, Ցէրսաատէթէ կէլէմէեէճէք տիր։

Պէլկրատտան Թայմս չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Սըթէնիցա վէ Եէնի բազար պէյնինտէ օն պէշ պին ասը իսթիհզարաթընտա պուլունմագտա տըր, վէ խըրիսթիյանլարը տախի քէնտիլէրինէ պիրլէշմէեէ ճէպր իտէեօրլար։

—Ցէրսաատէթ, 4 իլուլ.

Սիւլէյման բաշանըն գարարկեահըն Թոբզչըգալը-ճաղը, մուհաքէմէսինին սուրէթի ճէրէեանընտան անլաշըլըեօր։

—Ցէրսաատէթ, 5 իլուլ.

Եվվէլքի էմրին խիլաֆընա օլարագ վարիտ օլան տիկէր պիր էմր ուզէրինէ Ինկլիզ տօնանմասը, Բաշա լիմանընա ազիմէթ իթմէմիշ, Ատալար բիչկեահընտա իգամէթէ տէվամ իտէճէք տիր։

Եէնի բազարըն մուխթէլիֆ սուրէթտէ իսթիլասը մուգարրէր տիր։

—Սէմլին, 5 իլուլ.

Սըրբ հիւքիւմէթի, Պէլկրատտան Ալէքսինացա պիր չըմէնտըֆէր ինշասը իմթիյազընը Փարօն Հիրշէ իթա իթմի։

—Մադրիտ, 4 իլուլ.

Իսբանեա գրալընըն իգտիվան էֆքեարընա տայիր էճնէպի զաթէթլարընըն չըգարտըգ օլտուգլարը հավատիսլէր պիէսաս տըր։ Հէնուզ գըրալ հազրէթլէրի, գըրալիչէնըն վէֆաթընտան տօլայը քէնտիսինտէ հասըլ օլան թէէսսիւրի գալպին հիւքմիւ թահթընտա պուլունմագտա օլմաղլա, թէքըարէն ազտը իգտիվան իթմէսի ֆիքրինտէն պիլէ կէչիրմէմէքտէ տիր, վէ հիւքիւմէթի տախի, պէօյլէ պիր մէսէլէ չըգարարագ գըրալ հազրէթլէրինէ պիր մուամէլէի ղայրը միւնասիպէտէ պուլունմայաճագ տըր։

— Միւթէվէֆֆա Մ. Թիէրին նութգլարընը հավի պուլունան պիրինճի ճիլտ նաշրօլարտա Բարիստէ թապ ու նէշր օլունմաղը կիպի, էօմրիւնիւն սօն սէնէլէրինտէ եազմըշ օլտուղու ֆէլսէֆէ լուղա միւթէալլիգ պուլունան պիր պէօյիւք քիթապ տախի, նէշր օլունմագ ուզրէ եազընտա մաթպայա թէսլիմ իտիլէճէք տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԴԱՐՄԱՆԱՏԱՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

Պու խամիլէ չէհրիմիզտէ պիր Ընկէրութիւն թէշէքքիւլ իթմիշ օլտուղունու տահի մէմնունիյէթ խապէր վէրիրիզ։

Պու ընկէրութիւնուն մագսատի, վաթանլարընը վէ ֆամիլեալարընը սէնէլէր իլէ թէրք իթմէճէ մէճպուր օլուպ, տիարը ղուրպէթտէ չիւրիւտիճիւ պիր էօմրի սիւրմէքտէ պուլունան Երմէնիլէրին հալլէրինի թէտգիգ իտուպ, պուն ունլարըն էսպապընը թէհարրի իթմէք վէ պու սէպէպլէրին տէֆի չարէսինէ պագըպ, քէնտի գուտրէթինտէն եօգարը օլան իշլէր իչիւն տախի Ազգային Վարչութիւնա պիլ միւրաճաա, անըն նազարը տըգգաթընը ճէլպ իթմէք, վէ պու սուրէթլէ, ղուրպէթ պէլիէլէրինէ տիւչար օլան գէլվալը միլլէթտաշլարըմըզա պէօյիւք պիր մուավէնէթտէ պուլունմագտան իպարէթ տիր։

Մէմալիքի Շահանէնին գըթաաթը մուխթէլիֆէսինտէ զուր պէթտէ եաչամագ տախի պիր նէվի հիճրէթ տէմէք օլուպ, պունուն իսէ Երմէնիսթան վէ Երմէնիլէր իչիւն օլան մազարրաթը տէրէճէի քիֆաէթտէ անլաշըլմըշ օլտուղունտան, գուրպէթին էօնիւնիւ ալմագ իչիւն էօմըէտէն պէրու պէյգիւ պիր արզու իլէ պէքլէնիլ-իպ պիր պէօյլէ պիր միլլէթպէրվէրանէ թէշէպպիւսիւն նէտիճէտէն էվվէլ միւզքիւր ԴԱՐՄԱՆԱՏԱՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ-ուն միլլէթ թարաֆընտան թէշվիգաթը լազըմէյէ մազհար օլաճաղընը գավիեէն մէմուլ իտէրիզ. վէ զաթէն, իշիթտիյիմիզէ կէօրէ, միլլէթիմիզ հէր գըսմ վէ սընըֆընտան բէք չօգ ատէմլէր, ընկէրութիւնա ազա օլմագ ուզրէ պուլունուեօրլար։

Իկէրուտէ պու պապտէ իթմայի թաֆսիլաթ իտէրիզ։

—

Հիճրէթ.

Մուշի՛ը ղազէթասը, ճումաա իրթէսի կիւնքի նիւսխասինտէ չու ֆըգրայը տէրճ իտէյօր. — "Երզրում հավալիսի խըրիսթիեան սէքէնէսինին պուլունմագտա օլտուղու հալը էնտիշէ, վէ հիճրէթէ օլան արզույի ումումի, Ցէրսաատէթտէ իքի սէֆարէթխանէնէ վարիտ օլան մալումաթը թաստիգ իտիյօր օլտուղունու խապէր ալմագտայըզ։ Շու էնտիշէնին սէպէպի, աչաիրին չիմտիլիք հալը էմնիյէթտէ պուլունմամասը վէ միւսթագպէլին տախի նէ օլաճաղը նամալիւմ օլմասը տըր տէնիյօր։»

—

Բաղէշտէն պիր պուչուգ սաաթ մէսաֆէտէ վագը Ուլթիկ գարիէսինին Երմէնի ահալիսի, էթրաֆ գարիէլէրտէ միւթէմէքքին Քիւրտլէրտէն չէքտիքլէրի զուլմ վէ թէատտիյաթա արթըգ թահամմիւլ կիւզար օլամայըպ, թաշ օտուգլարը Վան վիլայէթի վալիսի բաշա հազրէթլէրինէ թաբաֆլարընտան պիլ վէքէալէ պիր գաչ ատէմ կէօնտէրիպ, չու հալը էսֆիչթիմալլէրինին պիր չարէսի թիւչիւնիւլմէսինի րիճա ու իսթիրհամ իթմիշ տիրլէր։

Եյէր պէօյլէ պիր չարէ պուլունմայըպ, հալլէրինէ պիր մըգտար էմնիյէթ հասըլ օլմազ իսէ, 500 խանէտէն իպարէթ պուլունան մէզքիւր Ուլթիկ գարիյէսինին սէքէնէսի հիճրէթէ մէճպուր օլաճագլար իմիշ։

—

Բզի վէ Խնուս գազասը Երմէնիլէրի, քէօրէթ ուզրէ պուլունտուգլարը հալտէ Բուսիայա հիճրէթ թէտարիքի կէօրմիւշ օլտուգլարընը, Հայրենիք խապէր վէրիյօր։

—

Երմէնիսթանըն հէր թարաֆընտան, հիճրէթէ հազըրլանան Երմէնիլէրին մըգտարը չիմտիլիք Եէ-ղ պին քիչիյէ պալիղ օլտուղու իչիտիլմէքտէ իսէ տէ, պու մըգտարը պիզ միւպալաղալը կէօրիւնմէքտէ տիր։

—

Շէյխ Հիւսէյին.

Ս. Պատրիարք Հայրն ալ ստուգելով որ հռչակաւոր Շէյխ Հիւսէյինի ալ Տէրսիմի քիւրտերը զսպելու պաշտօն տրուած է, այս մասին պէտք եղած դիտողութիւններն ըրեր է Բ. Դրան՝ յիշեցունելով նորա անցեալ յոռի և հարստահարիչ պաշտօնավարութիւնները, որոյ դէմ ժողովրդեան գանգատանաց ու բողոքանաց գրերով լի են թէ՛ Պատրիարքարանի և թէ՛ Բ. Դրան դիւանները։ (Փունջ)

ԻԼԱՆԱԹ

ԻՃՐԱ ՃԷՄԻՅԷԹԻՆՏԷՆ

Խիւտավէնտի զատէ իգզէթլու Ցովհաննէս էֆէնտինին պա իլամ մահքիւմինպիհ մաթլուպը օլան մէպալիղը մալիւմէնին թէսվիյէսի զըմնընտա ֆիւրուխթու մահքիւմ օլան չարշուլը քէպիրտէ Թէրբօշճըլար սօգաղընտա քէային 10 նումէրօլու պիր պապ Թէրբօշճու տիւքքեանըյլա Մահմուտ բաշատա Թարագճըլար սօգաղընտա քէային 93 վէ 95 նումէրօլու իքի պապ Թարագճը տիւքքեանլարը պունտան ագտէմ մուզայէտէեէ վէրիլէրէք պունլարտան Թէրբօշճու տիւքքեանը 38400 ղրշ. վէ Թարագճը տիւքքեանլարընտան 93 նումէրօլուսու 10050 ղրշ.ա վէ 95 նումէրօլուսու տախի 14100 ղրշ.ա չըգարըլընտան վէ գարարը մուվագգաթը վէրիլէրէք Թարիխը իլանտան օթուզ պիր կիւնէ գատար պէր մուճիպը նիզամ եւուզտէ 5 զամմ գապուլ օլունաճաղընտան պէտէլի մէզքիւրտէն զիատէյէ թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւր զարֆընտա իճրա ճէմիյէթինէ մուրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

94. Ազուսթոս 28

—

ՏՕՔԹԷՕՐ Ց. ԹԻՐԵԱՔԵԱՆ

Տօքթէօրը մուայենէհ, Բարիսաէ թահսիլի թէպապէթ իտիւպ, վէ չահատէթնամէսինի ալըպ իտէրէք, պու տէֆա Տէրսաատէթէ ավտէթ իթմիշ օլտուղունտան, ճումաա կիւնլէրի սաաթ 5 տէն 8 է գատար, կէտիք բաշա պաչընտա համամըն գարշըսընտա քէնտի խանէսինտէ հէր նէվի խասթէկեանէ խայրաթ պագաճագը, վէ բազար էրթէսի կիւնլէրի նինէ 5 տէն 8է գատար Մահմուտ բաշա պաչընտա Գաբամաճեան էֆ. էճզախանէսինտէ, վէ բէնչէնպիհ կիւնլէրի մէզքիւր սաաթլարտա Մուսալլատա էճզաճը Գրիգոր էֆէնտինին տիւքքեանընտա պուլունուպ, սայիր կիւնլէր տախի խանէսինտէ քէնտուսյէ միւրաճաաթ իտէնլէրի գապուլ իտէճէք տիր։ 5-1

—

Բօյօնիա տարիւլֆիւնունունտան նէշէթ իթմիշ օլան հէքիմ վէ ճէրրահ Եանի Ֆիլիպպաս հէր ճումաա վէ սալը կիւնլէրի սաաթ իքիտէն պէշէ գատար Թաթավլատա Տէկիրմէն սօգաղընտա Նօ 1 խանէսինտէ խասթալարը մէճճանէն մուայենէ իտէճէք տիր։ 30-6

—

ՏՕՔԹԷՕՐ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

Տօգթէօր Տիրան էֆէնտի Գաբամաճեան, Եէնիգաբուտա Ֆիլիսէ ճատտէսինտէ Ալ պօյաճը սօգաղընտա վագը Նօ 40 խանէտէ, ճումաա կիւնլէրի սաաթ 3 տէն 8 է գատար խայրաթ պագմագտա օլուպ, վէ բազար իրթէսի վէ չարշէնպիհ կիւնլէրի սաաթ 7 տէն 10 ա գատար Գօսգատա վագը Ֆիւչիւճեան էճզախանէսինտէ պուլունմագտա տըր։

Տօգթէօրու մուայենէյէ էկլէյէթ ու նէզաքէթի պէրքէմալ պուլունտուղունտան, քէնտուսյէ միւրաճաաթ իտէն զաթլարըն մէմնուն օլաճագլարը մէմուլ գավիտէն տիր։ 15-14

—

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ

ՆՈՐԱՀԱՍ ԱՆՁԱՆՑ

ԵՒ

ԾՆՈՂԱՑ ՀԱՄԱՐ

ՕԳՏԱԿԱՐ ԽՐԱՏՔ ԵՒ ՕՐԻՆԱԿՔ

Գրեց

Հ. Համազասպ Վ. Զամանեան

Մխիթարեան Ուխտէն

Կը ծախուի Վիէննայի Մխիթարեան գրավաճառութեան սենեակը։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕԲԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

ԼՕՆՏՐԱ 14 Իլուլ

Ինկլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	95 3/16
Օսմ. էսհամը աչըլտը	12 15/16
» » գարանտը	13 1/16
1865 իսթիգրազը	18
1869 »	17 7/8
1871 »	55 1/2
1872 »	24 1/2
1873 »	15
Օսմանլը պանգասը	10 1/4
Բուսիա իսթիգրազը	83 78
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	-

ԲԱՐԻՍ 14 Իլուլ

Ֆրանս. էսհ. 3 0/0 Ֆր.	77-20
» » 5	113-17 1/2
Օսմ. էսհամը աչըլտը	13-12 1/2
» » գարանտը	13-2 1/2
1865 իսթիգրազը Ֆր.	92-50
1869 »	88-75
1873 »	75-
Օսմանլը պանգասը	507-50
Բումէլի չըմէնտըֆէրի	52-
Իթալիա էսհամը	73-50
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ	25-30

ՎԻԷՆՆԱ 14 Իլուլ

Աճիօ Ֆիօր.	100-40
Բումէլի չըմէնտըֆէրի	23-25

ՂԱԼԱԹԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ումումիէ էր-ագչ. գաք.	14- 4
Պու օտպահ 4 Իլուլ աչ.	14- 5
Իսթիգ. 65 (Մուլթօն) 6 % Ֆ.	80-
» 65 » 6 % Ֆ.	82
» 69 (Բինար) 6	78
» 72 (Գօնտիւթրէկօր)	24-
» 73 6 % Ֆ	71
Բումէլի չըմէնտըֆէր 3	52-50
Աղճէ ֆայիզի %	12

ԲԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Դրէտի ժէնէրալ	5-15
Ստամպօլ պանգասը	6-30
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-10
Թրամվայ	1-50

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղչ. տան Ղչ. Ֆր.	
Պէսաղ մէճիտիյէ ֆարգը	106-26
Մէթալիք »	121-
Պագըր »	178-
Գայմէ »	305-
Ինկիլիզ լիրասը	109-
Ֆրանսըզ ալթունու	87- 4
Բօլ	89- 8
Գրիմէց ալթունու	51-